

competence, which must be quickly updated and expanded, as well as the methods and technologies of training future specialists in pre-school education should be improved.

The prospects of further research are seen in introducing an experimental model of training of future pre-school educational establishments teachers for interaction with combatants' families while working with students of Pedagogical Faculty.

Key words: *interaction, educator, pre-school education institution, method of modeling, model, professional training, combatant's family, structural and functional model.*

УДК 378.147

Тетяна Фоменко

Сумський національний

аграрний університет

ORCID ID 0000-0002-3048-7097

DOI 10.24139/2312-5993/2018.09/326-336

УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС АГРАРНИХ ВИШІВ

У статті охарактеризовано особливості інноваційних технологій, доцільність їх упровадження в освітній процес аграрних вишів. Виокремлено основні інтерактивні технології, які необхідно використовувати, щоб досягти ефективних результатів під час вивчення іноземної мови. Розглянуто можливості та практичне значення використання веб-квестів і тренінгів. У результаті дослідження встановлено, що застосування зазначених інтерактивних методів сприяє активізації пізнавальної діяльності студентів; підвищує їхню мотивацію до іншомовної діяльності; сприяє розвитку навичок міжособистісного й професійного спілкування; удосконалює соціально значущі та професійно важливі особистісні якості майбутніх аграріїв.

Ключові слова: *інноваційні технології, інтерактивні методи, майбутні аграрії, іноземна мова, пізнавальна діяльність, професійне спілкування, веб-квест, тренінг.*

Постановка проблеми. Сучасний етап соціально-економічного розвитку України вимагає значного підвищення кадрового потенціалу країни на основі інновацій у системі освіти, важливим складником якої є підвищення якості професійної підготовки майбутніх аграріїв. В умовах модернізації вищої, зокрема аграрної, освіти впровадження інноваційних технологій в освітній процес набуває все більшого поширення, що уможливорює забезпечення якісно нового рівня підготовки майбутніх фахівців.

Безперечно, рівень підготовки майбутніх аграріїв має відповідати сучасним вимогам роботодавців і міжнародного ринку праці. Агропромислового комплексу потрібні фахівці, які володіють не лише найсучаснішим професійним досвідом, але й іноземною мовою з метою комунікації і задля самовдосконалення як особистості. Знання іноземної мови підвищує конкурентоспроможність і мобільність фахівців, є

важливим для отримання престижної роботи та кар'єрного зростання. Відповідно до сучасних вимог, окрім професійних компетенцій, у майбутніх аграріїв потрібно формувати загальні компетентності, серед яких виокремлюють: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, працювати в команді; спілкуватися державною та іноземною мовами тощо (Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія», 2018).

Отже, перед викладачами аграрних вишів постає завдання з підготовки майбутніх фахівців до професійного спілкування; організації, здійснення й налагодження продуктивної та скоординованої колективної діяльності, тобто до співробітництва та взаємодії у професійній діяльності, що можливе у процесі вивчення дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)».

Аналіз актуальних досліджень. Проблему якості навчання й застосування інноваційних технологій у своїх роботах розглядає багато вчених, зокрема: В. Безпалько, Р. Гуревич, І. Дичківська, О. Дубасенюк, В. Євдокимов, М. Кадемія, С. Сисоєва, Л. Пироженко, Є. Полат, О. Пометун, І. Прокопенко, Н. Тверезовська та ін. Питанням інноваційного навчання іноземної мови у вишах займалися Ю. Білецька, І. Гонтаренко, Г. Китайгородська, І. Костікова, А. Маслюк, Ю. Пассов, О. Тарнопольський та ін.

Протягом останніх років у дослідженнях вітчизняних науковців висвітлюються різні аспекти професійної підготовки майбутніх аграріїв, як-от: формування культури професійного спілкування (С. Амеліна); формування комунікативних умінь (З. Дзюбата); формування професійної мобільності (Н. Кожемякіна); культурологічна підготовка (Н. Костиця); формування вмінь професійного спілкування (А. Кучер); формування професійної комунікативної компетентності (О. Лазарєв); формування готовності до реалізації міжнародних фахових програм (І. Ляшенко); формування гуманістичної спрямованості (Н. Нерух); підготовка до професійного спілкування в іншомовному середовищі (Ю. Ніколаєнко); формування крос-культурної компетентності (О. Резунова); підготовка до управлінської діяльності (В. Свистун); формування професійної спрямованості (Л. Сподін); професійна підготовка на засадах компетентнісного підходу (С. Штангей) тощо.

Водночас аналіз стану розробки різних аспектів означеної проблеми засвідчив недостатнє дослідження питань, що пов'язані із застосуванням інноваційних технологій у процесі вивчення іноземної мови в аграрних вишах.

Мета статті – охарактеризувати особливості інноваційних технологій, доцільність їх упровадження у процесі вивчення іноземної мови в аграрних вишах.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети використано такі загальнонаукові методи, як аналіз педагогічних джерел з проблеми дослідження; узагальнення й синтез наукового знання щодо особливостей інноваційних технологій.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні вивчення іноземної мови є невід'ємною складовою системи професійної освіти. В аграрних вишах вивченню іноземних мов (англійської, німецької, французької, польської) надається особливе значення. Підвищенню практичної значущості іноземної мови в аграрних вишах сприяє розвиток контактів із іноземними партнерами щодо постачання сільськогосподарської техніки, посівного матеріалу та добрив; можливість проходження практики чи стажування за кордоном, що вимагає від майбутніх фахівців знання професійної лексики й комунікативних умінь. Крім того, у результаті встановлення партнерських зв'язків між вишами, студенти беруть участь у різноманітних міжнародних програмах, конференціях, що також вимагає якісної мовної підготовки.

Варто зазначити, що ефективне спілкування іноземною мовою є важливим показником професійної культури фахівця в галузі сільського господарства й загальнокультурного розвитку особистості. Сучасний фахівець аграрної галузі має володіти культурою професійного, іншомовного та міжкультурного спілкування, уміти правильно й виразно висловлюватися, використовуючи різні стилістичні засоби іноземною мовою.

Важливим під час вивчення дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» є також формування вмій і навичок міжкультурного ділового спілкування майбутніх аграріїв, як-от:

– уміння поводити себе доброзичливо, толерантно, з повагою до людської гідності й поведінкових традицій людей інших культур (розвиток поведінкової культури);

– уміння правильно, стисло, логічно висловлювати свої думки; уміння логічно, точно й доречно висловлюватися з огляду на традиції іншокультурних партнерів; ставити запитання; реагувати на відповіді співрозмовника тощо (розвиток комунікативної культури);

– уміння правильно використовувати та розуміти невербальні засоби спілкування, правильність використання інтонації, гнучкості, темпу мовлення, проявів емоцій, міміки, пантоміміки з огляду на іншокультурних партнерів (розвиток культури використання мовних засобів) (Резунова, 2014).

Отже, оптимальний рівень володіння комунікативними вміннями сприяє підвищенню якості професійної підготовки, усебічному професійно-особистісному розвитку майбутніх аграріїв.

Безперечно, викладання іноземної мови в аграрних вишах має бути професійно зорієнтованим. Завдання викладача полягає в тому, щоб створити умови для практичного володіння іноземною мовою, обрати такі форми, методи й засоби навчання, які б дозволили кожному студенту

активізувати свою пізнавальну діяльність. На наш погляд, зростанню ефективності процесу навчання сприяє використання сучасних інноваційних технологій, зокрема технологій інтерактивного навчання.

Поняття «інтерактивний» у перекладі з англійської мови означає взаємодіючий, який впливає один на одного (Бусел, 2005). У педагогіці під інтеракцією розуміється спосіб пізнання, що здійснюється у формі спільної діяльності, коли всі учасники освітнього процесу взаємодіють один із одним, обмінюються інформацією, спільно вирішують проблеми, моделюють ситуації.

Дослідники (Л. Пироженко, О. Пометун, С. Сисоева та ін.) вважають інтерактивне навчання одним із сучасних напрямів «активного навчання». На їхню думку, сутність інтерактивного навчання полягає в тому, що освітній процес відбувається за умови постійної взаємодії всіх учасників, які включені в активну пізнавальну діяльність.

Інтерактивне навчання є спеціальною формою організації пізнавальної діяльності, яка має конкретну, передбачувану мету – створити комфортні умови навчання, за яких кожен студент відчуває власну успішність, інтелектуальну спроможність, що сприяє продуктивності самого освітнього процесу. Інтерактивні технології навчання допомагають зробити кожного студента не лише слухачем чи спостерігачем, але й активним учасником освітнього процесу.

Так, підґрунтям інтерактивних технологій є взаємодія, співробітництво, спільний пошук. Завдяки таким методам відбувається ефективне засвоєння навчальної інформації в співпраці з іншими студентами, оскільки ці методи належать до колективних форм навчання. Засвоєння інформації буде більш ефективним, якщо воно здійснюється у співробітництві, коли кожний студент стає активним учасником освітнього процесу.

Навчання у співробітництві, робота в команді, колективні способи навчальної роботи забезпечують вимушену пізнавальну активність і високий рівень комунікації студентів. Саме ця стратегія сприяє формуванню в майбутніх фахівців комунікативного досвіду, досвіду співпраці, узгодження інтересів і позицій, спільного прийняття рішень тощо. Такий досвід буде особливо користуватися попитом у майбутній діяльності аграріїв.

Таким чином, інтерактивні технології відіграють соціально важливу роль, оскільки є способом впровадження ідей співробітництва в педагогічний процес. Як зазначають дослідники (Качалова, 2015), занурення студентів у атмосферу співробітництва сприяє вирішенню проблемних ситуацій і формуванню соціально значущих і професійно важливих особистісних якостей майбутнього фахівця.

З-поміж професійно-особистісних якостей, необхідних для успішної професійної діяльності та розвитку особистості аграрія, можна виокремити: мобільність, здатність приймати виважені рішення, спостережливість, емпатія

та толерантність, здатність пристосовуватися до нових умов. Успіх у різних сферах діяльності майбутнього аграрія залежить від здатності швидко адаптуватися до нових умов, ефективно вступати в міжособистісну взаємодію.

Так, студенти тренують соціальні навички, необхідні для конструювання взаємодії в системі діяльності, розвивають емпатійну культуру, навички рефлексії тощо. Обговорення особистісно значущих для студентів питань сприяє прояву власного ставлення до дійсності, формуванню ціннісних орієнтацій, ставлення до майбутньої професійної діяльності.

Моделювання професійних ситуацій стимулює студентів самостійно аналізувати явища й соціальні процеси, які вони вивчають, усвідомлювати логічні зв'язки, послідовність дій, порівнювати вивчене з новим і використовувати все це для виконання практичних завдань (Білоцерковець, 2016). Таким чином, вирішення майбутніми аграріями проблемних ситуацій сприяє формуванню в них різноманітного досвіду, необхідного в професійній діяльності.

Серед основних принципів інтерактивного навчання виокремлюють діалогічну взаємодію, роботу в малих групах на основі кооперації та співробітництва, активно-рольову (ігрову) діяльність, тренінгову організацію навчання (Сисоєва, 2011). Основними методами інтерактивних технологій є діалог (полілог), тобто багатостороння комунікація. Організація діалогічного спілкування зумовлює взаємодію, спільне вирішення завдань. У процесі багатосторонньої комунікації студенти мають можливість ділитися своїми думками, враженнями в межах певної теми, розповісти про власні висновки й вислухати думки інших учасників навчального процесу (Пометун та Пироженко, 2004). Технології навчання в дискусії є важливим засобом пізнавальної діяльності студентів: дискусія сприяє розвитку критичного мислення, дає змогу визначити власну позицію, формує навички відстоювати свій погляд, поглиблює знання з даної проблеми.

Охарактеризуємо дидактичні можливості використання основних інтерактивних методів у процесі вивчення іноземної мови. Одним із таких методів є веб-квест (англ. *webquest*) – проблемні завдання, для виконання яких використовуються інформаційні ресурси Інтернету. Веб-квест розглядається як інтерактивний процес, під час якого студенти самостійно одержують необхідні знання, використовуючи ресурси Інтернет; проблемне завдання з елементами рольової гри, для виконання якого використовуються ресурси Інтернет (Кадемія та ін., 2011).

Веб-квести застосовуються як один із видів навчальних інтернет-проектів. Така проектна діяльність передбачає роботу з великим обсягом матеріалу, дослідницьку діяльність і критичне осмислення інформації.

Працюючи над розробкою веб-квестів, викладач використовує структуру, що складається з таких компонентів:

- 1) вступ – мотивувальний і пізнавальний компонент (Introduction);

2) завдання – компонент, що містить проблему (Task);

3) процес роботи над проектом – компонент, що містить опис послідовності дій; різноманітність завдань; при використанні елементів рольової гри – адекватний вибір ролей і ресурсів для кожної ролі (Process);

4) список джерел інформації – автентичні ресурси, додаткові матеріали для виконання завдань (Resources);

5) схема оцінок результатів роботи студентів – адекватні й чіткі критерії оцінки завдання (Evaluation);

б) висновок – взаємозв'язок із вступом; точний опис навичок, яких набувають студенти при виконанні цього веб-квесту (Conclusion) (Dodge).

У ході веб-квестів викладач ставить перед студентами реальні завдання, що мотивує студентів досліджувати важливі для них питання, розвивати власний досвід і брати участь у груповому обговоренні. Залучення майбутніх аграріїв у пізнавальну діяльність на основі веб-квестів при вивченні іноземної мови є не тільки засобом підвищення їхньої мотиваційної діяльності, але й сприяє швидшому залученню їх до загальнокультурних цінностей.

На нашу думку, забезпечуючи майбутніх аграріїв методами наукового пошуку (від англ. *quest* – тривалий цілеспрямований пошук у мережі Інтернет), квести розвивають критичне мислення, а також уміння порівнювати, аналізувати, класифікувати, мислити абстрактно; у студентів підвищується активність і вмотивованість до взаємодії.

Зазначимо, що використання веб-квестів при вивченні іноземної мови вимагає від студентів відповідного рівня володіння мовою для роботи з аутентичними ресурсами. Тому ефективна інтеграція таких завдань можлива за умови, якщо веб-квест є творчим завданням, що завершує вивчення теми й супроводжується тренувальними лексико-граматичними вправами.

Прикладом веб-квесту є проект «Сімейні цінності американців».

Ситуація: Ви їдете до Америки за програмою “Work And Travel”. Там Ви будете проживати в американській родині.

Студенти діляться на три групи («Культурологи», «Соціологи», «Філологи») й отримують завдання.

Група «Культурологи». Завдання: потрібно знайти інформацію про сімейні традиції в американських родин.

Група «Соціологи». Завдання: необхідно знайти інформацію про особливості стосунків між батьками та дітьми в Америці.

Група «Філологи». Завдання: скласти добірку прислів'їв про сімейні цінності американців.

Під час роботи над веб-квестом студенти мають можливість отримати інформацію на таких сайтах, як:

- <http://peopleof.oureverydaylife.com/american-family-traditions-rituals-3613.html> (American Family Traditions and Rituals);
- <http://www.themotherco.com/2014/11/what-is-the-traditional-family/> (What is the Traditional American Family?);
- <http://family.lovetoknow.com/american-family-values> (American Family Values);
- <http://www.special-dictionary.com/proverbs/keywords/family/> (Proverbs about Family) тощо.

Веб-квест містить також презентацію результатів пошукової роботи у вигляді слайдів, інтернет-сторінки, документа WORD або в будь-якій іншій формі. Наприкінці виконання веб-квесту студенти отримують можливість критично проаналізувати свою роботу й дати їй оцінку, а також оцінити роботу інших. Викладач, своєю чергою, оцінює пошукову роботу студентів.

Таким чином, застосування зазначеної технології має мотивувальний і стимулювальний вплив на студентів, передбачає набуття досвіду пошукової діяльності, розширення кругозору; розвиток креативного потенціалу; опрацювання великих обсягів інформації, її аналіз, систематизацію й подальшу презентацію; забезпечує формування ключових і фахових компетентностей.

Ми вважаємо, що серед переваг використання веб-квестів є доцільним виокремити: автентичність текстового матеріалу та підвищення мотивації; розвиток умінь мислити; атмосфера співпраці. На підставі цього можна зробити висновок, що технології веб-квестів забезпечують у процесі навчання: автентичність матеріалів, представлених у мережі Інтернет; мотивацію студентів до пізнавальної діяльності; розвиток інформаційної культури майбутніх аграріїв як необхідного складника загальнокультурної компетентності сучасної особистості.

Також до активних групових методів навчання належать тренінги, які спрямовані на розвиток навичок міжособистісного й професійного спілкування, уміння встановлювати контакти. Тренінг є одним із методів психологічного впливу, що здійснюється в процесі інтенсивної групової взаємодії та спрямований на розвиток комунікативних умінь студентів, рефлексивних навичок, здатності аналізувати ситуацію, поведінку, стан як односторонніх, так і власний, уміння адекватно сприймати себе та оточуючих.

Провідним принципом тренінгу є принцип діалогізації взаємодії, тобто повноцінного міжособистісного спілкування, заснованого на повазі до чужої думки, на довірі. У ході тренінгу виробляються й коригуються норми особистісної поведінки та міжособистісної взаємодії, а також розвивається здатність гнучко реагувати на ситуацію, швидко перелаштовуватися в різних умовах. Для рефлексії над власною поведінкою та поведінкою інших учасників групи створюються максимально сприятливі умови, щоб мати можливість отримати зворотний зв'язок на поведінку кожного учасника від членів групи.

Ми підтримуємо погляд С. Амеліної про те, що тренінги, порівняно з традиційними методами, орієнтовані не на отримання підготовленої інформації, а на оволодіння певними знаннями, уміннями й навичками в дії (Амеліна, 2011). Ефективність удосконалення майбутніми аграріями вмінь і навичок професійного іншомовного спілкування підвищується під час виконання певних завдань тренінгу. Студенти мають змогу моделювати ситуації професійної комунікативної діяльності. Тренінг створює для студента реальну можливість формувати вміння та навички побудови продуктивної міжособистісної взаємодії, аналізувати ситуації з власної позиції та з позиції партнера зі спілкування.

Завдання тренінгу полягають у розвитку вмінь та навичок міжособистісного спілкування; розвитку вміння вести дискусію; формуванні навичок вербального та невербального спілкування; розвитку здатності до взаємодії; мотивації конструювання взаємин. У процесі тренінгів майбутні аграрії розвивають спеціальні вміння (комунікативні, уміння вирішувати міжособистісні конфлікти тощо); експериментують із різними стилями спілкування, засвоюють невербальні засоби спілкування; відпрацьовують уміння й навички міжособистісної взаємодії.

Наведемо приклади тренінгів, які можна використовувати під час вивчення дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)».

Прикладом тренінгу з розвитку комунікативних умінь є вправа «Захоплення ініціативи в діалозі». За умовою цієї вправи один із двох учасників починає діалог на будь-яку тему, інший має захопити ініціативу та перевести розмову на тему, що цікавить саме його. Партнери зі спілкування при зміні теми повинні бути наполегливими та водночас увічливими.

Інша аналогічна вправа називається «Прес-конференція», у ході якої один із учасників сідає в коло, а група ставить йому протягом 5 хвилин різноманітні питання на будь-яку тему. Потім інший студент сідає в центр кола.

Під час тренінгу розширюються можливості майбутніх аграріїв у встановленні контакту в різних ситуаціях спілкування, відпрацьовуються навички розуміння інших людей, себе, а також взаємин між людьми. Виконуючи такі вправи, студенти набувають важливі професійні навички. Майбутні аграрії отримують можливість удосконалювати вміння та навички, пов'язані з адекватним використанням мовленнєвих засобів і правил вербальної та невербальної поведінки. Власний досвід, набутий майбутніми аграріями під час тренінгів, допоможе їм вирішувати складні проблеми, що виникатимуть у міжособистісному й професійному спілкуванні.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Таким чином, одним із важливих завдань на сучасному етапі модернізації вищої аграрної освіти постало забезпечення якості підготовки майбутніх фахівців відповідно до сучасних вимог виробництва й міжнародного ринку праці.

Виконання зазначеного завдання можливе за умови впровадження інноваційних технологій, зокрема інтерактивних методів навчання.

Так, використання таких інтерактивних технологій, як веб-квести і тренінги сприяє активізації пізнавальної діяльності студентів; підвищує їхню мотивацію до іншомовної діяльності; сприяє розвитку навичок міжособистісного й професійного спілкування; удосконалює соціально значущі якості та професійні навички майбутніх аграріїв (уміння встановлювати контакти, працювати в команді, аналізувати, критично мислити, відстоювати свій погляд тощо).

Перспективами подальших наукових розвідок у цьому напрямі може бути визначення інших інтерактивних методів, які використовуються в освітньому процесі аграрних вишів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Амеліна, С. М. (2012). Застосування тренінгів у процесі формування культури професійного спілкування. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі*, 22, 59-63 (Amelina, S. M. (2012). Applying trainings in the process of forming culture of professional communication. *Pedagogy of formation of a creative person at higher and secondary school*, 22, 59-63).

2. Білоцерковець, М. (2016). Професійні ситуації в евристичному навчанні гуманітарних дисциплін. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 10 (64), 187-196 (Bilotserkovets, M. (2016). Professional situations in the heuristic teaching of humanities. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 10 (64), 187-196).

3. Бусел, В. Т. (2005). Словник: Англійсько-український. Українсько-англійський: посібник для загальноосвіт. та вищих навч. закл. (Busel, V. T. (2005). Dictionary: English-Ukrainian. Ukrainian-English: a guide for schools and higher education institutions).

4. Кадемія, М. Ю., Ткаченко, Т. В., Євсюкова, Л. С. (2011). *Інноваційні технології навчання: словник-госларій*. Львів: Видавництво «СПОЛОМ» (Kademiia, M. Yu., Tkachenko, T. V., Yevsiukova, L. S. (2011). *Innovative learning technologies: dictionary-glossary*. Lviv: Publishing house SPOLOM).

5. Качалова, Т. Г. (2015) Использование интерактивных технологий обучения при формировании социальной компетентности студентов. *Актуальные проблемы гуманитарных и естественных наук*, 2 (73), 101-104 (Kachalova, T. H. (2015). The use of interactive learning technologies in shaping the social competence of students. *Actual problems of humanities and natural sciences*, 2 (73), 101-104).

6. Наказ Міністерства освіти і науки України від 05.12.18 №1339 «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти». Режим доступу: <https://ru.osvita.ua/doc/files/news/630/63025/201-agronomiya-bakalavr.pdf> (The Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated December 5, 2018, No. 1339 "On Approval of the standard of higher education in the specialty 201 "Agronomy" for the first (bachelor) level of higher education". (2018). Retrieved from: <https://ru.osvita.ua/doc/files/news/630/63025/201-agronomiya-bakalavr.pdf>).

7. Пометун, О. І., Пироженко, Л. В. (2004). Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Київ: Видавництво А.С.К. (Pometun, O. I., Pyrozhenko, L. V. (2004). *Contemporary lesson. Interactive learning technologies*. Kyiv: Publishing house A.S.K.).

8. Резунова, О. С. (2014). Формування крос-культурної компетентності майбутніх економістів-аграріїв шляхом підвищення професійної компетентності викладача вищого аграрного навчального закладу. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Педагогіка. Психологія. Філософія»*, 199, 1, 305-310 (Rezunova, O. S. (2014). Formation of cross-cultural competence of future economists-agrarians by increasing the professional competence of a teacher of a higher agrarian education institution. *Scientific herald of National University of Bioresources and Nature Management of Ukraine. Series "Pedagogy. Psychology. Philosophy"*, 199, 1, 305-310).

9. Сисоєва, С. О. (2011). *Інтерактивні технології навчання дорослих*. Київ: ЕКМО (Sysoieva, S. O. (2011). *Interactive technologies on adult teaching*. Kyiv: ECMO).

10. Dodge, B. *Some Thoughts about WebQuests*. Retrieved from: <http://mennta.hi.is/vefir/danska/webquest1/Some%20Thoughts%20About%20WebQuests.htm>.

РЕЗЮМЕ

Фоменко Татьяна. Внедрение инновационных технологий в образовательный процесс аграрных вузов.

В статье охарактеризованы особенности инновационных технологий, целесообразность их внедрения в образовательный процесс аграрных вузов. Выделены основные интерактивные технологии, которые необходимо использовать, чтобы достичь эффективных результатов при изучении иностранного языка. Рассмотрены возможности и практическое значение использования веб-квестов и тренингов. В результате исследования установлено, что применение указанных интерактивных методов способствует активизации познавательной деятельности студентов; повышает их мотивацию к иноязычной деятельности; способствует развитию навыков межличностного и профессионального общения; совершенствует социально значимые и профессионально важные личностные качества будущих аграриев.

Ключевые слова: инновационные технологии, интерактивные методы, будущие аграрии, иностранный язык, познавательная деятельность, профессиональное общение, веб-квест, тренинг.

SUMMARY

Fomenko Tetiana. Implementation of innovative technologies in the educational process of agrarian education institutions.

The article deals with the analysis of the peculiarities of innovative technologies, determination of the feasibility of their implementation into the educational process of agrarian universities, in particular while studying a foreign language. It is noted that one of the important tasks of modernization of higher agrarian education at the current stage is provision of quality of future specialists' training in accordance with modern production and the international labor market requirements. The fulfillment of this task is possible by implementation of innovative technologies, in particular, interactive methods.

To achieve the goal of the study, such scientific methods as analysis of pedagogical sources on the research problem, synthesis of scientific knowledge about peculiarities of innovative technologies were used. The research material is the possibilities and practical value of using interactive technologies in the process of a foreign language study.

In the context of this study web-quests and trainings are defined as the effective interactive methods for forming future agrarians' communication skills, interaction abilities etc. Thus, application of web-quests has a motivating and stimulating effect on students,

involves gaining experience in search activity, expanding the horizons; development of creative potential; processing of large volumes of information, its analysis, systematization and further presentation; provides formation of key and professional competencies. In the process of training future agrarians develop special skills (communicative skills, ability to solve interpersonal conflicts, etc.); experiment with different communication styles, study non-verbal means of communication; exercise skills and abilities of interpersonal interaction.

As a research result it is underlined that the use of web-quests and trainings contributes to the activation of cognitive activity of students; raises their motivation for foreign language activities; promotes development of interpersonal and professional communication skills; improves socially important qualities and professional skills of future agrarians (ability to establish contacts, work in a team, analyze, think critically, defend one's view, etc.).

The subject to further scientific research will focus on the determination of other interactive methods which can be used in the educational process of agrarian universities.

Key words: *innovative technologies, interactive methods, future agrarians, foreign language, cognitive activity, professional communication, web-quests, training.*

УДК 378.01:372.878

Хань Ле

ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

ORCID ID 0000-0002-6071-9944

DOI 10.24139/2312-5993/2018.09/336-347

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПОЛІФОНІЧНО-ВИКОНАВСЬКИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

У статті представлено основні складники експериментальної методики формування поліфонічно-виконавських умінь майбутніх учителів музичного мистецтва. Основним складником методики представлено педагогічні умови. Вони запроваджуються з метою впливу на поліфонічно-виконавські вміння, які згруповані в теоретичну компонентну модель, що складається з інтелектуального, перцептивного, праксеологічного та діалогічного (полілогічного) компонентів. Змістовим наповненням методики обрано поліфонічні твори різних стилів і полярних культур. Розкрито сутність та методично-технологічне (методи й техніки) забезпечення таких педагогічних умов: стимулювання осмисленого ставлення до стильової проєкції поліфонії як художнього-творчого методу втілення образу; активізація стильової диференціації під час сприйняття та виконання поліфонічних творів; поєднання музично виконавських і художньо-стильових аспектів поліфонічної техніки в процесі навчання гри на фортепіано; екстраполяція поліфонічно-виконавських конструктів у полікультурний та поліхудожній діалоговий контекст.

Ключові слова: *поліфонія, педагогічні умови, поліфонічно-виконавські вміння, майбутні вчителі музичного мистецтва.*

Постановка проблеми. Поліфонічно-виконавські вміння вважаються найскладнішими для майбутніх учителів музичного мистецтва. Вони потрібні в різних видах виконавства, де реальним є одномоментне звучання різних голосів, мелодій, ліній. Але якщо йдеться про